

nevens de sijne in een fortres, daar zig in gereterireerd hadde, heeft gevangengenomen. Dese overwinning wel verre van de rust te herstellen heeft voorsz. Kirim Chan een nadere concurrent verwekt die, zo de gerugten willen, niet minder magtig is, als Fatalichan, dewelke te velden trekt om den jongste triumphant de Persiaanse kroon te betwisten.

Fol. 1847v-1848r.

(Deze onlusten in het binnenland hebben de handel weliswaar niet beïnvloed, maar in de buurt van de logie gaan de vijandelijkheden ook voort. Hoewel de twee aanvallen door Mir Mahanna op Bandar Bushire geen effect hadden, zou deze zijn doel zeker hebben bereikt, als twee goed bemande en bewapende Engelse compagnies schepen dit niet zouden hebben verhinderd. Voor Bandar Bushire is dit een succes, maar daar de Engelse concurrenten zich op alle manieren van de handel daar meester zullen maken, is dit een ramp voor de Compagnie. Na hun mening duidelijk kenbaar te hebben gemaakt, omdat ze door afpersing en treiterij hun logie te Gamron hadden moeten sluiten, zijn de Engelsen, naar verluid, uit Bombay gekomen en hebben ongeveer twee jaar geleden met de regent van Bandar Bushire een overeenkomst gesloten om daar een nieuw kantoor te stichten. Ze hebben een of- en defensief verbond gesloten en de Engelsen werd toegestaan op korte afstand van de stad een fort met 22 kanonnen en het noodzakelijke garnizoen te bouwen. [fol. 1849] Direct nadat zij hulp hadden verleend, pretendeerden de Engelsen als beloning het monopolie van alle handel met vreemdelingen te Bandar Bushire. De sjeik, die zijn voordeel net zo goed kent als zijn nieuwe bondgenoten, stemde hiermee in, mits hij in de opbrengst van dit monopolie mocht delen. Dat dit alles zeer schadelijk is blijkt volgens resident Johannes Wilhelmus Buschman enerzijds hieruit dat het lid van de raad te Bombay, een zekere Price, toen hij met de drie schepen op de rede van Kharg lag, aan hem voorstelde te Bandar Bushire een partij pondgoederen²⁰ aan de Engelsen te verkopen, of door hen in commissie te laten verkopen. Anderzijds komt er nu geen enkele koopman van Bandar Bushire naar Kharg. Men veronderstelt dat de drie Engelse schepen door zullen varen naar Basra om vergoeding te eisen voor wat de vroegere Engelse consul Schaa daar achterliet. Als dat niet goedschiks geschiedt, [fol. 1850] zullen zij de handel beletten door de rivier af te sluiten.)

Hier komt nu nog bij dat de Arabieren ter sake van een verschil tusschen Ali Pascha, gouverneur van Bagdat en Bassora, en de Arabieren van de woestijnen, de rivier de Euphraat boven Bassora hebben bezet en de communicatie van die plaats met Bagdat, Suster etc. ten eenemaal afgesneden. En alhoewel dese oneenigheden gering en van geen langen duur kunnen zijn, egter gevoegt bij den desolaten toestand in den geheelen Golf tot beneden Musquette toe, in welke plaats de binnenlandse oproeren insgelijx gewoet hebben, daaruyt dan ook volgen moet het stilstand van den handel.

Fol. 1850r-v.

(Als er een tweede schip zou zijn gestuurd, zou resident Johannes Wilhelmus Buschman teveel voorraad hebben gehad. Als de Amstelveen daar zal zijn aangekomen, wordt dat des te erger. Men verwacht dagelijks de terugkeer van dit schip om naar gelang de berichten maatregelen te kunnen treffen. Hoewel de resident meent dat de handel in Kharg slechts kort belemmerd zal worden en dat de schade door de schaarste van de suiker vergoed zal worden, [fol. 1851] is er weinig hoop op verbetering van de handel in de Perzisch Golf, zeker nu de Engelsen zich vlakbij te Bandar Bushire proberen te nestelen. Dat ze dichtbij zijn betekent nog geen vriendschap. De Engelsen toonden hun gevoelens voor Gamron toen zij het volk van de khan, dat zich in de Nederlandse logie had teruggetrokken, aanvielen en hebben gedood. Ze maakten de logie onverdedigbaar door de deuren en het houtwerk stuk te slaan, waarna ze de inlandse kooplieden beroofden en naar Bandar Bushire vertrokken zijn. De bewaker van de logie, assistent Jan Jacob Christant, kon, om aan gevaar te ontkomen, niet anders doen dan vluchten. In een expres bericht naar Kharg klaagden de gouverneurs van

20 Pondgoederen, goederen die per gewicht verhandeld worden.